

Název práce:	Kulturní dům Banská Bystrica
Jméno autora:	Bc. Katarína Tomášiková
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta architektury (FA)
Katedra/ústav:	Ústav památkové péče
Vedoucí práce:	Doc. Ing. arch. Tomáš Efler, Doc. Ing. Miroslav Pavel, PhD.
Pracoviště vedoucího práce:	Atelier Efler, Ústav památkové péče, FA ČVUT v Praze

Téma diplomovej práce architektky Tomášikovej je nanajvyš aktuálna - obnova, či adaptive reuse existujúcej, hodnotnej budovy Domu kultúry v Banskej Bystrici. Stavbám povojnovej moderny po privatizácií v 90. rokoch často hrozí zánik a pamiatková ochrana sa nimi zatiaľ zaoberá minimálne. Zahraničné príklady, kt. architektka v práci aj uvádza však dokazujú hodnotu zachovania pôvodnej a pridania novej vrstvy. V dobe klimatickej krízy je nebúranie a adaptovanie existujúcich štruktúr kľúčové.

Oceňujem, že architektka nepracuje len s objektom vytrhnutým z kontextu, že sa v práci venuje histórii mesta a modernistickému urbanizmu v nadväznosti na Dom Kultúry a tiež že v stavebnej časti pracuje aj s najbližším okolím objektu. Situácia je graficky pekne zvládnutá, no ťažšie čitateľná, keďže pri projekte obnovy by nebolo na škodu prezentovať porovnanie existujúceho stavu a nového návrhu, tak aby sme ako nezaujatí pozorovatelia boli schopní posúdiť dôsledok autorkinho riešenia. Text o urbanistickej osi Emanuela Hrušku pretaviť skôr do grafickej analýzy najbližších urbanistických vzťahov budovy, tak aby sme vedeli lepšie pochopiť ako zapadá (alebo nie) do svojho okolia.

Analytická časť práce ako aj inventarizovanie stavu miestností objektu je jednou z jej kvalít. Rovnako ako označenie miery stavebného zásahu a zachovania pôvodných architektonických hodnôt v pôdorysoch. Špecifikovanie a zosumarizovanie hodnôt objektu a teda aj definovanie jeho "charakteru" ktoré by fungovalo ako odrazový mostík navrhovacej časti práce tu však absentuje.

Architektke by v jej diplomovej práci možno pomohlo najskôr k nej pristúpiť koncepcnejšie a jasne definovať jej zámer, akým spôsobom chce k téme pristúpiť, ako ju uchopiť. Aký prístup je podľa nej, v tomto prípade "správny".

Možno by autorkin návrh bol ľahšie pochopiteľný keby sa viac zamerala na grafické vyjadrenie funkčno-prevádzkových vzťahov, či už v pôvodnom alebo navrhovanom stave, tak aby bol zámer stavebného zásahu zrejмый.

Nevyužitou témou zostáva riešenie interiéru. Je samozrejmé, že diplomový projekt ponímajúc urbanizmus až po interiér, by bol viac ako náročný, no architektka v texte niekoľkokrát spomína materiály, ktoré boli pre charakteristické pre dom kultúry. Bolo by preto možno na mieste narušenie pôvodnej substancie spomenúť vo funkčných celkoch a čisto len koncepcne navrhnúť riešenie. Nahrádzať mramor by bolo pre mesto asi nepredstaviteľné - aké možnosti teda, podľa architektky, má?

Oceňujem architektkinu snahu uchopiť tak komplexnú tému a pracovať s tak funkčne, priestorovo a konštrukčne zložitou stavbou. Pre architektonický ateliér v praxi, by to bola úloha na niekoľko rokov a niekoľkých profesistov, preto nechcem aby moje poznámky vnímala ako kritiku, ale skôr ako priestor pre doplnenie.

Odporúčam známku C.

Otázky:

Aké sú zásadné hodnoty objektu, ktoré by sme pri rekonštrukcií mali chrániť?

Zamýšľala sa autorka nad prístupom k revitalizácii? Spomína adaptive-reuse, kt je charakteristický naozaj zásadnými stavebnými zásahmi, no v práci do vysokej miery zachováva pôvodné funkcie a stavebné zásahy sú len minimálne. Aritkulovala a zargumentovala si svoj prístup k obnove? Prečo napríklad nepristúpila k výraznejším stavebným zásahom, prestavbe, či dostavbe?

Názor, že krajské mesto si zaslúži Dom kultúry, je možno na mieste. Autorka však spomína hneď niekoľko kultúrnych inštitúcií už sídliačich v meste. Zamýšľala sa architektka nad inými funkciami, ktorých absencia je v meste citelnejšia?

Architektka navrhuje komplexnú rekonštrukciu vrátane rozvodov, kt narušia pôvodnú substanciu. Nová vrstva a teda reartikulovanie pôvodného priestoru je nutné - ako architektka pristupuje k tejto téme?

V Bratislave 3.6.2024

Andrea Londáková
MSc, SAR/MSA